

Kiivitaja (*Vanellus vanellus*) 5-munaline kurn

Jaanus Aua & Mati Salumäe

Eesti Ornitoloogiaühing, Veski 4, 51005 Tartu

Kahlajate (*Charadriiformes*) pesadest võime tavaliselt leida 4, vaid järelkurnade korral 2-3 muna. Seevastu 5-munalised kurnad on selle linnurühma puhul üliharuldased. Võimalik, et 5-munaliste kurnade puhul on tegu mitme emaslinnu munadega, kuid siis peetakse mitme emase kokku munemist tõenäolisemaks kurnade puhul, kus on juba üle viie muna.

24. mail 2014 leidsime Kamariku karjäärist (Rakke vald, Lääne-Virumaa) kiivitaja pesa, milles oli 5 haude lõppfaasis olevat muna. Kuigi oma kaalult (21,4-23,0 g) munad oluliselt ei erinenud, oli üks munadest siiski palju "elliptilisema" kujuga (vt ka muna nr. 5). Kas sellest ebastandardse kujuga munast ka poeg koorus, jäi kahjuks teadmata: kui 31.05.2014 tehtud külastuse ajal olid munad soojad ja koorumispragudeta, siis 06.06.2014 oli pesa juba tühi ning pesast 50 meetri raadiuses tegutsevate poegade identifitseerimine kiivitaja üldise kõrge asustustiheduse tõttu piirkonnas võimatu. Munade kaal ja mõõtmed (pikkus x laius) olid järgnevad:

1. 22,1 g; 43,70x32,39 mm
2. 22,8 g; 47,75x32,22 mm
3. 23,0 g; 47,46x32,24 mm
4. 21,4 g; 46,48x31,42 mm
5. 23,0 g; 51,60x29,75 mm

Suur-kirjurähnid (*Dendrocopos major*) ründamas värbkakke (*Glaucidium passerinum*)

Uku Paal

Eesti Ornitoloogiaühing, Veski 4, 51005 Tartu

28.3.2013 Pärnumaal Soometsa piirkonnas Triin Kaasikuga linde vaadeldes nägime huvitavat juhtumit. Vilistasime kohale värbkaku (*Glaucidium passerinum*), keda asus koheselt piirama mitu suur-kirjurähni (*Dendrocopos major*). Kui värbkakk taas üle metsatee peibutusvilele järgnes, oli teda jälitamas vähemalt 14 suur-kirjurähni. Analoogset juhtumit täheldas ka Tarvo Valker Tartumaal Järveljas, kus peibutusele reageerinud värbkakku tuli ahistama vähemalt 8 suur-kirjurähni. Suur-kirjurähnide väga suurt arvukust Eesti metsades pärast 2012. a. sügise invasiooni on täheldanud paljud vaatlejad (e-Elurikkuse andmebaas, isiklikud teated, talilinnuloenduste info). Ilmselt mõjutab suur-kirjurähnide kõrge arvukus ka teiste metsalindude territoriaalset käitumist, kuna tegemist on üsna agressiivse liigiga.